

Azərbaycan iqtisadiyyatının yeni inkişaf strategiyası

Son illərdə uğurla həyata keçirilən iqtisadi islahatlar, regionların sosial-iqtisadi inkişaf proqramları Azərbaycanda nəhəng infrastruktur layihələrinin reallaşmasını, iqtisadiyyatın bütün sahələrinə investisiya qoyuluşlarının əhəmiyyətli dərəcədə artmasını təmin etmişdir. Bütün bu nailiyyətlər ölkədə turizmin, kənd təsərrüfatının və qeyri-neft sektorunun digər sahələrinin daha intensiv inkişafına yol açmışdır. Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin ilin birinci rübünün yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasda səslənən fikirlər və faktlar da təsdiq edir ki, aparılan islahatların həyatın bütün sahələrində uğurlu nəticələri var.

Azərbaycanın yeni iqtisadi inkişaf modelinin önəmini vurğulayan dövlət başçısı cənab İlham Əliyev bildirib ki, hazırda iqtisadiyyatımızın yeni inkişaf strategiyası üzərində işləyirik, bu proses başlanmışdır: "Bu prosesə qabaqcıl beynəlxalq mütəxəssislər, alimlər cəlb ediləcək ki, yeni inkişaf strategiyamız uğurlu olsun və gözəl nəticələrə gətirib çıxarsın. Bu günə qədər görülmüş işlər bunun üçün gözəl zəmin yaratdı. Biz əsas infrastruktur layihələrini icra etdik. Qeyd etdiyim kimi, növbəti beşillik proqram-Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı çərçivəsində bu gün hələ də görə bilmədiyimiz bütün layihələri icra edəcəyik. Bu, möhkəm bir zəmindir. Biz bu zəmin üzərində yeni iqtisadi inkişaf modeli qurmalıyıq və qururuq. Bizdə həm təcrübə, həm də iradə var. Deyə bilərəm ki, aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumları bizim bu siyasətimizi dəstəkləyir. Mənim həm Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı və digər mötəbər maliyyə qurumlarının rəhbərləri ilə keçirdiyim çoxsaylı görüşlər göstərir ki, aparılan islahatlara bu qurumlar tərəfindən çox böyük dəstək var".

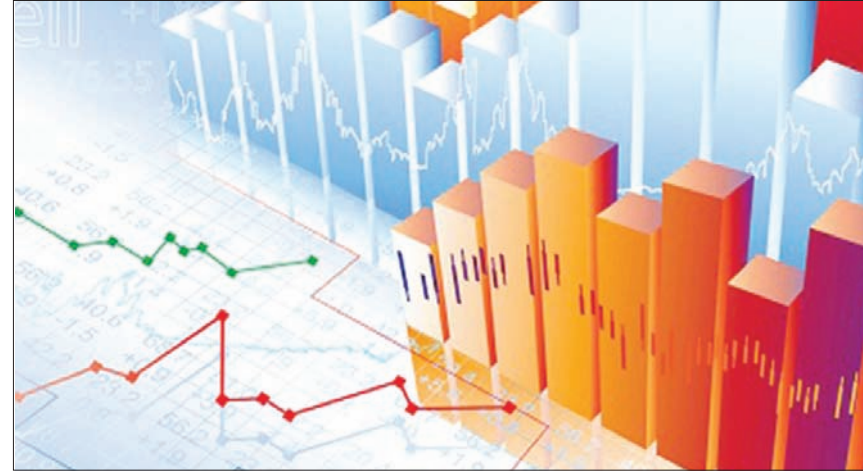
Bu gün ölkəmizdə həyata keçirilən bütün infrastruktur layihələri, qəbul edilən yeni proqramlar, qeyri-neft sektorunda sənayenin, kənd təsərrüfatının və digər sahələrin inkişafını təmin edəcək Dövlət proqramları vahid bir sənəddə - milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrində birləşdiriləcək. 2016-cı ilin dekabr ayında dövlət başçısı cənab İlham Əliyev tərəfindən müvafiq fərmanla təsdiq olunub. Bu yol xəritələrinin əsas icrası 2017-2020-ci illər olmaqla, dörd il əhatə edir və keçən iki il müddətində nəzərdə tutulan tədbirlərin ən azı 50 faizinin icrası nəzərdə tutulmuşdu. İqtisadi is-

lahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilən monitorinqin nəticələrinə əsasən, Strateji Yol Xəritələrinin ümumi icrası nəzərdə tutulan 50 faizə qarşı 52 faiz təşkil etmişdir. Bu fakt bir daha təsdiq edir ki, bu xüsusi əhəmiyyətli proqram 2020-ci ilin sonuna qədər tam icra ediləcək.

Məlumat üçün bildirik ki, Strateji Yol xəritələrinin əsas tədbirlərinin təqribən 40 faizi İqtisadiyyat Nazirliyi və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin payına düşür ki, bu məsələlər sistemli yanaşılması, çoxsaylı komissiyaların, əlaqələndirici qrupların monitorinq qurumları ilə birgə fəaliyyəti həm hər iki nazirliyin, həm də digər qurumların birgə fəaliyyəti ilə Strateji Yol xəritələrində bu uğura imza atmağa imkan verib. Təhlillər göstərir ki, Strateji Yol xəritələrinin uğurlu icrası nəticəsində, ilk növbədə, makroiqtisadi sistemdə pul bazası hədəf götürülməklə makroiqtisadi sabitliyə nail olundu, manatın məzənnəsi sabitləşdirildi, inflyasiya optimal həddə endirildi, strateji valyuta ehtiyatları əhəmiyyətli dərəcədə artdı. Dövlət Neft Fondunun vəsaitlərindən istifadəyə dair büdcə qaydaları, beynəlxalq aləmdə "Qızıl qayda" adlandırılan qaydalar təsdiq edildi. Borc strategiyası, orta müddətli xərclər çərçivəsi qəbul edildi, fiskal dayanıqlılığın gücləndirilməsi təmin olundu, bank sektorunda əhəmiyyətli islahatlar həyata keçirildi.

Azərbaycanda biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması və sahibkarlar üçün əlverişli biznes mühiti qurulması sahəsində çox ciddi addımlar atılıb. Prezident yanında Apelyasiya Şurası yaradılıb, Kiçik və Orta Biznesin inkişafı Agentliyi təsis olunub, sahibkarların dünya iqtisadi məkanına inteqrasiyasını təmin etmək məqsədilə "Enterprize Azerbaijan" portalı, "Azexport.az", rəqəmsal ticarət qov-

sağı platformaları yaradılıb. İnvestorların maraqlarının qorunması, elektron məhkəmə biznesə başlama, tikinti icazələri, elektrik şəbəkələrinə qoşulma, maliyyə mənbələrinə çıxış və əmlakın qeydiyyatı, sahibkarlıq sahəsində əhəmiyyətli islahat tədbirləri həyata keçirilib. Gömrükdə "yaşıl dəhliz" sistemi, hertərəfli vergi islahatları, sənaye parkları, sənaye məhəllələri, aqroparklar və texnoparkların fəaliyyət dairəsi genişləndirilməklə sahib-

karlara əhəmiyyətli vergi, gömrük və digər güzəştlərin verilməsi təmin olunub. İlk dəfə olaraq dövlət satınalmalarının vahid internet portalı hazırlanmış və bu ildən istifadəyə verilib. Bu dövr ərzində dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanılan və liderliyi ilə həyata keçirilən meqalyihələr - Cənub Qaz Dəhlizi, Bakı-Tbilisi-Qars, Astara (Azərbaycan)-Astara (İran), SOCAR Polymer, SOCAR Karbamid kimi nəhəng layihələr məhz ötən illərdə sona çatdırılmış və fəaliyyətə başlamaqla Azərbaycan iqtisadiyyatına öz töhfəsini verməyə davam edir.

Aqrar sahədə inkişafın davamlılığını təmin etmək üçün müəyyən etdiyimiz strateji kursa uyğun olaraq, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi öz fəaliyyətini düzgün idarəçilik, innovasiyaların tətbiqi və fermerlərə yaxınlıq prinsiplərinə əsasən qurur. Fermerlərə xidmətlərin əlçatanlığını və keyfiyyətini artırmaq məqsədilə nazirliyin rayon idarələrinin əsasında Dövlət Aqrar İnkişaf mərkəzləri yaradılıb. Bununla da, keçmiş kənd təsərrüfatı idarələri inzibati strukturundan xidmət qurumlarına çevrilib. Bu mərkəzlərdə "Vahid pəncə-

rə" prinsipinə uyğun olaraq, fermerlərə 70-ə yaxın xidmət göstərilir.

Bu sahədə lizinq fəaliyyəti ilə bağlı həyata keçirilən islahat nəticəsində bazarda azad və ədalətli rəqabət mühiti formalaşmışdır. Belə ki, texnika və dəməzlilik heyvan alışına tətbiq edilən güzəştlər bütün təchizatçı şirkətlərə şamil olunub və "Aqrolizinq" ASC artıq bu bazarın iştirakçısı deyil. Bu işə həm texnikanın, həm də dəməzlilik heyvanlarının satış qiymətinin əsaslı

ucuzlaşmasına səbəb olub. Yeni yaradılan Aqrar Xidmətlər Agentliyi baytarlıq, fitosanitar, toxum müfəttişliyi və texniki nəzarət xidmətləri üzrə çevik və səmərəli idarəetməni təmin edəcək. Fermerlərə subsidiyaların və güzəştli kreditlərin verilməsində şəffaflığı və çevikliyi təmin etmək məqsədilə ötən il Aqrar İnkişaf və Kredit Agentliyi yaradılıb. Fermerlərin qayğı və problemlərini daha yaxından dinləmək üçün Fermer şuraları yaradılıb. Aqrar Könüllülər Hərəkatı formalaşdırılıb. Fermerlərə dövlət dəstəyinin təkmilləşdirilməsi üçün subsidiyaların verilməsinin yeni qaydalarının layihəsi hazırlanıb.

Elektron Kənd Təsərrüfatı Sisteminin istifadəyə verilməsi dövlət xidmətlərini fermerlər üçün daha əlçatan edəcək, subsidiyaların verilməsində şəffaflığı və çevikliyi təmin edəcək. Növbəti ildən subsidiyalar məhz bu sistem vasitəsilə veriləcək, Elektron sistem fermerlərə öz əkinlərini bazanın tələbinə uyğun düzgün planlaşdırmağa kömək edəcək, həmçinin bazarda məhsullar üzrə tələb-təklifin düzgün proqramlaşdırılmasını asanlaşdıracaq. Bu günə qədər 100 min-

dən çox fermer sistemdə qeydiyyatdan keçib. Aqrar sektorda innovasiyaların tətbiqi, mütərəqqi həllər və texnologiyadan daha geniş istifadənin təmin olunması da əsas vəzifələrdəndir. Buna görə də Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin elmi-tədqiqat institutları araşdırmalarını innovativ yeniliklərin fermerlərə ötürülməsi istiqamətində qurublar.

Fermerlərin bacarıqlarının artırılması maarifləndirilməsi üçün xüsusi təlim strategiyası hazırlanıb. Bilavasitə yerlərdə fermerlərə peşəkar təlimlərin və məlumatlandırma tədbirlərinin keçirilməsinə başlanılıb. Əlverişli aqrobiznes mühitinin, fermerlərin yerli və xarici bazarlara çıxış imkanlarının artırılması üçün Aqrar Tədarük və Təchizat Şirkəti təsis edilib. Şirkət tərəfindən "Kənddən şəhərə" satış platforması yaradılıb, davamlı olaraq müasir yarmarkalar təşkil olunur.

Strateji Yol xəritələrinin 2020-ci ilin sonuna qədər icrası üçün özəl investisiyaların cəlb artırılmalıdır. Qarşıdakı müddətdə aqrar sığortanın inkişafı, elektron kənd təsərrüfatı informasiya sisteminin ölkə üzrə tam tətbiqi nəzərdə tutulur. Neft maşınqayırması sahəsində ənənəvi istehsal sahələri bərpa olunmalı, birbaşa xarici investisiyaların cəlb üçün tədbirlər görülməlidir.

Azərbaycan bu gün xarici sərmayələrin qoyuluşu üçün öz imkanlarını təqdim edir və bu hər bir ölkə üçün çox önəmli məsələdir, - deyən dövlət başçısı cənab İlham Əliyev bildirib ki, biz potensial investoru cəlb etməliyik, investoru axtarmalıyıq, ona sübut etməliyik ki, Azərbaycana sərmayə qoysun: "Ancaq bəzi hallarda hansısa yerli və ya xarici şirkət investisiya qoymaq istəyəndə onun qarşısında süni, bürokratik və digər əngəllər yaradılır. Bu, tamamilə qəbul edilməzdir, buna yol vermək olmaz. Investisiyaların cəlb edilməsi hər bir ölkənin iqtisadi inkişafı üçün əsas şərtlərdən biridir. Azərbaycanda dövlət investisiyaları qoyulur və qoyulmalıdır. Ancaq biz çalışmalıyıq ki, özəl sektor daha da böyük həvəslə investisiyalar qoysun. Biz buna nail oluruq və nail olacağıq. Dövlət hər zaman bu sahədə öz dəstəyini göstərəcək".

Şükür ƏLİZADƏ,
"Respublika".